

Dopravní podnik hl. m. Prahy,
akciová společnost

Tisková zpráva

Elektrická dráha v Praze slaví 120 let

V Praze, 13. července 2011 – První elektrická tramvaj v české metropoli zahájila svůj provoz před 120 lety. Tramvaje Dopravního podniku hl. m. Prahy od té doby urazily v rámci pražské MHD téměř 5,8 miliardy vozových kilometrů a svezly více než 36 miliard cestujících.

Dopravní podnik hl. m. Prahy spolu s Hl. m. Praha a Národním technickým muzeem oslaví 18. července 2011 významné výročí v městské hromadné dopravě. Tento den uplyne 120 let od zahájení provozu první elektrické tramvaje v metropoli.

„Sobota 18. července 1891 byla jedním z nejvýznamnějších dnů nejen v historii městské hromadné dopravy v Praze, ale také v dějinách železniční dopravy v České republice a v dějinách české techniky vůbec. Jsme velmi rádi, že můžeme tuto významnou událost spolu s našimi cestujícími oslavit. Nikdo z nás si dnes provoz v Praze bez tramvají nedovede představit. Rozvoj kolejových tratí je pro nás prioritní, aktuální je například výstavba tramvajové trati do Podbabsy,“ uvedl generální ředitel Dopravního podniku hl. m. Prahy Martin Dvořák.

DPP u příležitosti oslav výročí uspořádá 18. července 2011 mezi 10 a 11 hodinou speciální průvod historických a současných vozidel ze střešovického Muzea MHD na Letenské náměstí. *„V rámci defilé budou moci návštěvníci shlédnout 11 typů kolejových vozidel, od nejstarších historických až po současné. Následně bude připraven slavnostní program v letenských sadech,“* uvedla Ilona Vysoudilová, vedoucí tiskového oddělení DPP.

Doprovodný program na Letné

Dopoledne (od 11:00 do 12:00) v rámci slavnostního programu vystoupí pěvecký sbor DPP a bude odhalen historický pomník věnovaný aktuálnímu výročí. Večer je pro zájemce připraveno promítání Kinobusu (film Dáma na kolejích) a speciální program rádia Expres.

Národní technické muzeum

V 15 hodin se mohou návštěvníci těšit na otevření dopravní haly Národního technického muzea (vstup zdarma), kde poté od 18 hodin proběhnou speciální přednášky na téma 120. výročí první elektrické dráhy v Česku: První tramvajová trať v Praze (Mgr. Pavel Fojtík), Současnost tramvajové dopravy v Praze (Ing. Miroslav Penc), Vladimír List a projekt podpovrchové tramvaje v Praze (Mgr. Hynek Střítecký), Praha v roce Zemské jubilejní výstavy 1891 (PhDr. Jan Hozák).

Expozice Dopravy v Národním technickém muzeu v samostatných příbězích ukazuje celý historický vývoj automobilové, motocyklové, cyklistické, letecké a lodní dopravy a v kratších exkurzích pak i úseky z dějin železniční dopravy a vývoje hasičské techniky na území České republiky. Za pozornost stojí automobil Tatra 80 z roku 1935, užívaný prezidentem T. G. Masarykem nebo z letecké sbírky stíhací letoun Supermarine Spitfire LF Mk.IXE z roku 1945, se kterým se do osvobozené vlasti vrátili českoslovenští letci, bojující za svobodu země ve Velké Británii.

* * *

Historie elektrické dráhy v Praze

Zahájení provozu

Pražané se mohli poprvé v historii svézt elektrickou tramvají v sobotu 18. července 1891, tedy před 120 lety. Výročí má velký význam nejen v historii pražské MHD, ale také v dějinách české železniční dopravy i české techniky.

Zprovozněná trať byla první elektrickou dráhou v českých zemích. Postavena a vyprojektována byla významným českým elektrotechnikem Františkem Křížíkem, který patřil mezi velké propagátory využití elektřiny v dopravě.

Elektrotechnika tehdy byla ještě mladým vědním oborem, takže elektrická tramvaj byla vskutku něčím mimořádným. V Praze městskou dopravu tehdy zajišťovala od roku 1875 jen soukromá koněspřežná tramvaj.

První trasa na Letné

Za vhodnou příležitost k propagaci elektrické tramvaje Křížík považoval Zemskou jubilejní výstavu, která se tehdy uskutečnila na pražském Výstavišti. Trať začínala u dnešní restaurace Letenský zámeček, kde byla vozovna sloužící současně jako krytá čekárna. V jejím sousedství stála malá elektrárna, která vyráběla pro pohon tramvaje elektrický proud o napětí 150 V.

Trať vedla Ověneckou ulicí až na její severní konec u vchodu do Královské obory. Měřila 766 metrů a byla jednokolejná s vidlicovými výhybkami v konečných stanicích. Vzhledem k úspěchu propagační jízdy byla následně trať provozována i v následujících letech a byla prodloužena na 1,4 km. Zájem o trať ovšem postupně upadl a její provoz byl v celkovém výsledku ztrátový.

Zpočátku měla dráha k dispozici dva jednoduché otevřené vozy, které svým vzhledem připomínaly tehdy oblíbené letní vozy koněspřežné tramvaje. V roce 1894 se vozový park rozrostl o první dva zavřené vozy, ale slabému běžnému provozu bohatě stačily jen dva vozy. Zajímavostí letenské elektrické dráhy byl (řeceno dnešními slovy) první pražský integrovaný dopravní systém. Vydávaly se zde totiž společné jízdenky pro elektrickou tramvaj a nedalekou letenskou lanovou dráhu, ačkoliv šlo o dva rozdílné dopravní podniky. Provoz na první trati elektrické tramvaje v Praze skončil 15. srpna 1900. Během 10 sezón první česká elektrická dráha přepravila 593 027 cestujících.

Další rozvoj v metropoli

Všechny čtyři vozy Křížík přestěhoval do Libně, kde od roku 1896 provozoval svůj další soukromý tramvajový dopravní podnik – Elektrickou dráhu Praha – Libeň – Vysočany.

Libeňská dráha byla, na rozdíl od letenské tramvaje, mimořádně úspěšná. Než ale elektrické tramvaje začaly dominovat v pražské městské hromadné dopravě, uplynulo ještě několik let.

Tratě elektrických drah zpočátku vznikaly odděleně v pražských předměstích. Kromě již zmíněné Libně, kde trať zajišťovala i spojení Karlína a později i Vysočan, vznikly další samostatné elektrické dráhy v Košířích, na Vinohradech a teprve jako poslední začala provozovat elektrické dráhy v září 1897 i Praha. Teprve po odkoupení sítě koněspřežné tramvaje od belgického podnikatele Eduarda Otleta Elektrickými podniky královského hlavního města Prahy a její následné elektrifikaci bylo možné přikročit k budování jednotné tramvajové sítě v pražské aglomeraci.

Elektrická dráha ve světě

První malá propagační elektrická dráha na světě vyjela v roce 1879 na průmyslové výstavě v Berlíně a první skutečnou elektrickou pouliční dráhu uvedli do provozu rovněž v Berlíně 16. května 1881 na trati Bahnhof Lichterfelde-Ost – Kadettenanstalt.

Kontakty pro více informací:

Mgr. Ilona Vysoudilová

Vedoucí Tiskového odd. Dopravního podniku hl. m. Prahy, e-mail: tiskoveoddeleni@dpp.cz

Mgr. Olga Šámalová

vedoucí odb.prezentace a práce s veřejností Národního technického muzea, e-mail: olga.samalova@ntm.cz

První vůz elektrické dráhy v Praze na Letné (fotografie z Archivu NTM)

Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost **adresa** Sokolovská 217/42, 190 22 Praha 9
tel. +420 296 191 111 **e-mail** dpp@dpp.cz **www.dpp.cz**
IČ 00005886 **DIČ** CZ00005886 **zápis v OR** vedeném MS v Praze v oddíle B, vložka 847
bankovní spojení Česká spořitelna, a. s. Praha 1 **číslo účtu** 1930731349/0800

**Dopravní podnik
hlavního města Prahy**